លិខិតបើកចំហ

សូមគោរពជូន

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ទំនប់វារីអគ្គិសនី**ជាយអារ៉ែង**ជាទំនប់មួយទទួលបានការវិនិយោគពីក្រុមហ៊ុន ឆាយណា ហ្គូដៀន ខូធឺរេសិន (China Guodian Corporation) ដែលត្រូវបានចុះអនុស្សរណៈយោគយល់ជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានៅខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១០ បន្ទាប់ពីការដកខ្លួនចេញរបស់ក្រុមហ៊ុន ឆាយណា សាវជិន ផាវើគ្រីត ដោយសារតែគម្រោងអាចនឹងបង្កឲ្យមានផលប៉ះពាល់បរិស្ថានខ្លាំង។ ទំនប់នេះជាគម្រោង *សាងសង់ ប្រតិបត្តិ និង ផ្ទេរ (BOT)* ដែលនឹងត្រូវការពេល ៤,៥ ឆ្នាំ ដើម្បីសាងសង់ និងមានកំរិតសមត្ថភាព ១០៨ មេហ្គាវ៉ាត់ ចំណាយទឹកប្រាក់សរុប ៣២៧ លាន ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក[1]។ ទំនប់នេះគ្រោងនឹងសាងសង់ក្នុងភូមិ ព្រែកស្វាយ ឃុំថ្មបាំង ស្រុកថ្មបាំង ខេត្តកោះកុង។ ប៉ុន្តែតាមព័ត៌មានមិនផ្លូវការបានបញ្ជាក់ថាក្រុមហ៊ុន ឆាយណា ហ្គូដៀន ខូធឺរេសិន ប្រហែលជាមិនបន្តគម្រោងនេះទេ ហើយក្រុមហ៊ុន ស៊ីណូហាយដ្រូ (Sinohydro Co., Ltd) កំពុងតែពិចារណាទទួលយកគម្រោងវិនិយោគនេះបន្ត។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ព័ត៌មានជាក់លាក់ចំពោះក្រុមហ៊ុនដែលនឹងមកជំនួសនោះគឺមិនទាន់មានប្រកាសជាផ្លូវការដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានូវឡើយទេ។

ប្រសិនបើទំនប់នេះត្រូវបានសាងសង់ នោះប្រជាជនប្រមាណ ៣៨៩ គ្រួសារ (១.៦៤២ នាក់)[2] និងព្រៃឈើប្រហែលជា ២០.០០០ ហិចតា នឹងរងផលប៉ះពាល់។ ជាងនេះទៅទៀត ថនិកសត្វប្រមាណជា ៥៧ប្រភេទ បក្សី ៩៣ប្រភេទ ល្មូន ៥៥ប្រភេទ (រួមទាំងក្រពើភ្នំ) ឧរង្គសត្វ ២៩ប្រភេទ និងត្រី៤៣ប្រភេទ (រួមទាំងត្រីនាគ) និងត្រូវបានគំរាមកំហែងដោយសារការសាងសង់ទំនប់នេះ[3]។

គម្រោងនេះនឹងចំណាយថវិកាយ៉ាងច្រើន ប៉ុន្តែកម្លាំងថាមពលអគ្គីសនីទទួលបានគឺទាប ខណៈដែលមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងទៅដល់ព្រៃឈើ សត្វព្រៃ ជីវចំរុះ និងសង្គមយ៉ាងខ្លាំង ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត បើពិនិត្យទៅលើដំណើរនិងនីតិវិធីនៃការវាយតម្លៃហេតុផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមដំបូង គឺនៅមានភាពខ្វះចន្លោះប្រហោងនៃការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដែលទទួលរងផល

---

[1] ការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គមដំបូង «IESIA» នៃក្រុមហ៊ុនសាវ៉ាក់ (SAWAC) ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៨

[2] ការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គមដំបូង «IESIA» នៃក្រុមហ៊ុនសាវ៉ាក់ (SAWAC) ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៨

[3] របាយការណ៍«ការសង្ខេបពីហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមនៃទំនប់វារីអគ្គិសនីអារ៉ែងតំនប់និរតីនៃប្រទេសកម្ពុជា» អង្គការអភិរក្សអន្តរជាតិ និង រដ្ឋបាលព្រៃឈើនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ មិនមានឆ្នាំផលិត។

ប៉ះពាល់ក្នុងការសម្រេចចិត្ត ពោលគឺមានតែចំនួនប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនតូចតែប៉ុណ្ណោះដែលបានចូលរួមពិភាក្សាជាមួយតំណាងក្រុមហ៊ុន ដូច្នេះប្រជាពលរដ្ឋមិនអាចបង្ហាញនូវយោបល់ ការព្រួយបារម្ភ និងសំណូមពរពាក់ព័ន្ធនឹងគម្រោងសាងសង់ទំនប់បានឡើយ។ ចំណែកទីតាំងដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរប្រជាពលរដ្ឋពីកន្លែងដែលពួកគាត់កំពុងរស់នៅទៀតសោត ជាតំបន់វាល ៧៣ ឬ វាលយន្តហោះ ជាកន្លែងដែលអាចនឹងកើតមានជម្លោះរវាងសត្វ និងមនុស្ស ព្រោះជាតំបន់សត្វដំរីឆ្លងកាត់។ជាងនេះទៅទៀត តាមរយៈការចុះកម្មសិក្សារបស់ **សម្ព័ន្ធទន្លេកម្ពុជា** (ជាសម្ព័ន្ធ ដែលធ្វើការរួមគ្នាជាមួយអង្គការជាតិ អន្តរជាតិ សហគមន៍ ដើម្បីការពារប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីទន្លេ និងជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដែលពឹងផ្អែកលើធនធានធម្មជាតិ)នៅតំបន់ដែលគ្រោងនឹងសាងសង់ទំនប់ចាប់ពីថ្ងៃទី ០៩ ដល់ ១៥ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៣ យើងខ្ញុំសង្កេតឃើញថា ៖

- តំបន់ទីតាំងគ្រោងសាងសង់ទំនប់នេះជាតំបន់វាលរាប មិនមែនជ្រលងភ្នំដែលសាកសមនឹងការសាងសង់ទំនប់វារីអគ្គិសនី
- ជាតំបន់ដែលមានទេសភាពធម្មជាតិស្អាត និងមានទឹកធ្លាក់ច្រើនកន្លែងដែលសមស្របជាតំបន់រមនីយដ្ឋានទេសចរណ៍ធម្មជាតិ
- តំបន់នេះមានប្រជាពលរដ្ឋដែលជាជនជាតិដើមភាគតិច "ជង" រស់នៅច្រើន ជាពិសេសគឺស្ត្រី និងកុមារ ដែលអាចនឹងទទួលរងផលប៉ះពាល់ខ្លាំងជាងគេដោយសារពួកគាត់រស់នៅផ្ទាល់ និងជិតស្និតទៅលើធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់នោះ។ស្ត្រីនៅតំបន់នោះមានកំរិតវប្បធម៌ទាប រស់នៅដោយធ្វើចំការ(ស្រែ) និងពឹងផ្អែកទាំងស្រុងពីផលព្រៃឈើតាមបែបប្រពៃណីដ៏ល្អផូរផង់ ។ អាចនិយាយបានថា ធនធានធម្មជាតិជាជីវិតរបស់សហគមន៍នៅតំបន់នោះ តាមរយ:វប្បធម៌ផ្សារភ្ជាប់យ៉ាងជ្រៅទៅក្នុងបេះដូងរបស់ប្រជាជន។ ជាឧទាហរណ៍ មានកុមារាអាយុ១០ឆ្នាំម្នាក់បាននិយាយថា «គាត់ចង់បានធម្មជាតិជាជាងទំនប់វារីអគ្គីសនីពីព្រោះព្រៃឈើ និងធនធានធម្មជាតិជារបស់គាត់មិនមែនជារបស់នរណាម្នាក់ទេ»។

អាស្រ័យដូចនេះយើងខ្ញុំមានកិត្តិយសសូមគោរពជម្រាបជូន សម្តេច មេត្តាជ្រាបបន្ថែមទៀតថា ប្រជាពលរដ្ឋ ក៏ដូចជាសង្គមស៊ីវិល និងអង្គការជាដៃគូ មានការព្រួយបារម្ភយ៉ាងខ្លាំងចំពោះការបាត់បង់នូវទំនៀមទំលាប់ ប្រពៃណី និងការប្រតិបត្តិប្រចាំថ្ងៃរបស់បងប្អូនជនជាតិដើម "ជង" ដូចជា ចំការវិលជុំ ព្រៃអារក្ស ផ្នូរបុព្វបុរស លំនៅដ្ឋាន និងព្រៃឈើដែលជាកន្លែងទទួលអនុផលប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគាត់។

តំបន់ដែលគ្រោងនឹងសាងសង់ទំនប់ គឺជាតំបន់ដែលមានសក្តានុពលផ្នែកធម្មជាតិកម្រមួយបន្ទាប់ពីព្រៃអាម៉ាហ្សូន Amazon ដែលមិនអាចរកបាននៅតាមបណ្តាប្រទេសនានាក្នុងអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍។ តំបន់ឆាយអារ៉ែង ជាតំបន់ដែលមានសម្រស់ស្រស់ស្អាត សំបូរទៅដោយព្រៃឈើ រុក្ខជាតិ ជីវចំរុះ សត្វព្រៃកម្រដែលជិតនឹងផុតពូជ ដែលមិនអាចកាត់ថ្លៃបាន ហើយជាតំបន់មួយដែលសាកសមបំផុតក្នុងការបង្កើតជា***តំបន់ទេសចរណ៍តាមបែបធម្មជាតិ*** ដែលនឹងបង្កើនចំណូលថវិកាជាតិ និងប្រជាពលរដ្ឋនៅទីនោះផងដែរ។

អាស្រ័យដូចនេះ យើងខ្ញុំសូមស្នើសុំសម្តេច មេត្តាធ្វើការពិចារណាក្នុងការដាក់តំបន់នេះជា ***តំបន់ទេសចរណ៍ធម្មជាតិ***ដើម្បីឲ្យប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ក៏ដូចជាជនជាតិដើមភាគតិចបានរស់នៅពឹងលើសម្បត្តិធម្មជាតិនេះ និងសម្រាប់បន្តដល់កូនចៅជំនាន់ក្រោយរបស់ពួកគាត់។

សូមសម្តេចមេត្តាទទួលនូវការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតអំពីយើងខ្ញុំ។

ធ្វើនៅ រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៣

<u>តំណាង « សម្ព័ន្ធទន្លេកម្ពុជា » ៖</u>

វេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីកម្ពុជា

បណ្តាញការពារទន្លេសេសាន ស្រែពក សេកុង

សម្ព័ន្ធភាពដើម្បីអភិរក្សធនធានជលផល

សមាគមថែរក្សាបរិស្ថាន និងវប្បធម៌

អង្គការស្ម័គ្រចិត្តដើម្បីសង្គម

អង្គការថែរក្សាជនជាតិដើមភាគតិចកម្ពុជា

អង្គការអភិវឌ្ឍនិសេដ្ឋកិច្ចសហគមន៍

អង្គការអាដហុក

សមាគមន៍កសិករខ្មែរ

អង្គការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទភូមិភាគឦសាន

អង្គការមាតាធម្មជាតិ

អង្គការពន្លកខ្មែរ

អង្គការម្លប់ព្រហ្មវិហារធម៌

អង្គការសហប្រតិបត្តិការបរិស្ថាន និង ទេសចរណ៍

ចម្លងជូន៖

ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និង ថាមពល

ក្រសួងបរិស្ថាន

ក្រសួងទេសចរណ៍

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ

ក្រសួងកិច្ចការនារី

ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

អាជ្ញាធរអគ្គិសនីកម្ពុជា

ស្ថានទូតចិន នៅប្រទេសកម្ពុជា

អ្នកសារព័ត៌មានជាតិ និង អន្តរជាតិ

ផ្ទះលេខ ៩-១១ ផ្លូវ ៤៧៦ ទួលទំពូង១ ភ្នំពេញ ប្រអប់សំបុត្រលេខ ២២៩៥ ភ្នំពេញ-៣ # 9-11, St476, Toul Tompoung1,Phnom Penh, P.O. Box 2295 Phnom Penh-3

Tel: (855) 23 214 429 Fax: (855) 23 994 063